

Novine prihajajo vsako nedeljo. Cena: doma na sküpní naslov 25 D., na posameznoga 30 D., v Ameriko štiri dolare. Amerikanci dobijo za to ceno brezplačno i Marijin List pa Kalendar Srca Jezušovoga, domači naročniki pa kalendar za polovično ceno. Naročajo i plačajo se na upravníštvi v Črenšovcih, Prekmurje. Uredništvo je v M. Soboti.

Izdajateo: Klekl Jožef, vp. pleb. inar. poslanec.

NOVINE

Glasilo Slovenske krajine

Oglase sprejema uredništvo, upravništvo i tiskarna. Cena oglasoví cm² 75 par.; 1/4 stran: dobi 20%, 1/2 strani 25% i cela stran 30% popústa za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetipét reči 5 Din, više od vsake reči pol D. Med tekstom cm² 1-50 D., v »Poslanom« 2-50 D. Takso za oglašje plača uprava i da za vse oglašje od 5% do 50% popústa.

Rokopisi se ne vračajo.

Zakaj je tak velki greben.

Što pazlivo prečte liste nove stranke, lejko na svoje oči vidi, da to v tej listaj prestopili gospodje vsako mero pravičnosti i pišejo svojim čitalcom na takši način, kak gučijo slabo vzgojeni pastiri pri ognji na robi gošče.

Pitali smo se: zakaj to? In odgovor smo dobili takši, kakši je za poštene ljudij edino primeren. Pravili smo: gospodje so se navolili političnoga boja, šteri ne prinese ne njim in ne našemi narodi nikši haskov, zato pa si želejo postaviti lepo piko na svoje nelepo politično delo. Mislili smo, da ščejo prisiliti slovensko sodnijo, da njim z žmetnimi obsodbami preseče živlensko žilo. Mislili smo, da bo to zadnji pesek v oči našemi narodi, rekši slovensko sodišče nam je zabranilo nadaljnji boj za ne poštene politične cile i z ne poštenimi sredstvi.

Vkanili smo se.

Mi smo pustili gospode, naj kričijo. Mi smo odpústili vse njuve laži. Mi smo brez odgovora pústili, da so se norčarili na račun vsega, kaj je našemi narodi sveto in poštvánja vredno, ar smo trdo osvedočeni, da što je s poti poštenosti stopo v blato, ali sam sprevidi da je zablodo, da ne hodi po pravoj poti, ali pa se v tom blati zalijé sam. Mi smo ne šteli in túdi dnes neščeemo, da bi slovenska sodnija prijela naše zablodene „odrešeni-ke“, ar resan mamó več drugoga dela za narod, kak pa, da bi tiste včili na poštenje in na dostojno pisavo, šteri niti dobro vzgojenomi kmeti nemrejo dati dúševne hrane, dúševno hrano, štero bi on kakti odóno zavrno z rečmi: „Gospodje, to pisavo si shranite za svoj núc.“

Ali dnes že znamo, odkec piše veter. Dnes že znamo, zakaj je zrased greben, in znamo zakaj so gospodje pri novoj stranki do pojasa v blati, in zakaj se njim v tom blati tak jako dopadne packanje, kak maloj dečici.

Pravi se, da so z Vogrskoga prišli nikši gospod, šteri so prinesli novico, da se v Slovenski Krajini naskori začne novi svet.

Kak si mislijo različni gospodje v Dolnjoj Lendavi te novi svet, to nas dosta nebriga. Či maloj dečici nemremo in neščeemo zabraniti, da bi za pisanimi metúleci letala, gospodom v Dolnjoj Lendavi túdi ne branimo, da bi začnoli letati po trnji in po blati lovili pisane metúlce, štere samo oni vidijo, ali bole pove-

dano, šteri so samo njim tak jako lepi.

Povedati pa moremo, da mi to veliko navdúšenje za Slovensko Krajino, štera se kaže v najzadnjem časi tam s preka — dobro razmimo.

V Slovenski Krajini je okroglo 55 jezero plúgov grofovске zemlé. Iz te zemlé dnesden po našem agrarnom zakoni vogrski grofje nemajo dosta haska. Ta zemla dnes našim siromakom povekšava gospodarsko moč. 55 jezero plúgov zemlé je velka vrednost. Či računamo za plúg poprek samo 5000 dinarov, vidimo, da je cena te zemle ne več in ne menje, kak 275 milijonov dinarov. To so velki penezi, za te se je že vredno gibati tistim gospodom, šteri so dnes brezmejní gospodarji na Vogrskom. I če se oni resan gibljejo, to njim mi nemremo zameriti, ar vsaki človek slobodno brani svoje. Zato pa: vse edno je nam, če je hodo tisti vogrski gospod v D. Lendavi — šteri je tam resan hodo, vse edno je nam, či nekše novice je prineseo od pogajanja, štera se prej vršijo, *nemre nam pa biti vseedno, če ništerni gospodje tak veliko veselje kažejo zdaj samo zato, ar po njuvom mišljenji celi 55 jezero plúgov zemle palik nazaj pride v grofovске roke.*

I zakaj nam je to ne vseedno! Zato, ar bi ta sprememba pomenila za naše siromake vdarec, šteri vdarec bi več jezero slovenskih in vogrskih družin vrgeo v gospodarsko odvisnost od ljudi, šteri ne po božjem, ne po človeškem zakoni nemrejo in nesmijo želeti, da bi oni imeli skoron vse, naši siromaki pa bi prijali za kodiško palico in s praznov torbov šli okoli po sveti iskat delo i vsakdenešnji krúj!

Mi smo samo hvaležni gospodom, šteri tak javno kažejo svoje veselje zdáj, da samo za pisanimi metúlci lečejo, ar kda bo to potrebno, lejko postavimo na noge več jezero siromaških slovenskih in vogrskih družin, štere na mesto nas odločno povejo: zobston je zrased greben!

Naša gimnazija.

V letošnjem šolskom leti se je pokazala v nepramagljivoj sili edna zapreka; najmre: pomenkanje psostorov. Dijaštva je vsako leto več, prostori pa si vsikdar tisti. Med tem ka je lani menkala edna učilnica, menkata letos, ar je dobo tretji razred

dva oddelka, že dve učilnici. Tomi se za zdaj odpomoglo na te način, da majo prvi trije razredje predavanja le po pet dni na tjedon, ali tiste dni telko, kelko bi ga ovači morali meti v šesti dnevaj. V ponedelek ma prosto 1. a razred, v torek 1. b razred, v sredo 2. a razred itd. Na te način se je dobilo edno učilnico za ednoga od takzvani „leteči“ razredov. Drugi „leteči“ razred pa se seli z učilnice v učilnico i to vsako vóro v tisti razred, šteri ma tisto vóro risanje (i se zato nahaja v risalnici). Naravno umetnost je bila, vrediti takši red posebno pa za togavolo, ar je túdi broj profesorov ešče vsikdar nepopolen. Da pa se drugo leto nede mogoče na te način ognoti toj zapreki, je očivesno.

Občinski odbor velke občine M. Soboti se je zavedao, ka je za M. Soboti i za vso Slov. Krajino gimnazija z zadostnimi prostori, za to je skleno, da da za novo gimnazijo brezplačno na razpolago funduš. Gerentski odbor, posebno njegov predsednik g. Benko, zasluži za te svoj dalekovidni sklep vse naše priznanje. Prvi začetek za zidanje novoga gimnazijskoga hrama je s tem včinjeni.

I ešče nekaj moremo pri toj priliki opomenoti. V nedelo 19. septembra toga leta se je vršo v Ljubljani občni zbor ljubljánskoga oddelka Proforskoga društva. V tom društvu so združeni vsi slovenski srednješolski profesorje. Društvo je ne politično, nego stanovska organizacija profesorov. Društvo ma na vsakom srednješolskom zavodi pododbor, tak túdi v M. Soboti. Sobočki pododbor je dao na imenúvanom občnom zbori predlog, da naj túdi Proforsko društvo podpira z vsov močjov zidanje nove gimnazijske hrambe v M. Soboti. Te predlog je občni zbor ednoglasno sprijao. Osvedočeni smo, da te sklep dosta pripomore, da se srečno reši to prevažno pitanje.

„Novine“ so lansko leto prve načnole pitanje zidanja nove gimnazijske hrambe i g. poslanec Klekl so, kelko nam je znano, že večkrat posredúvali pri merodajni oblastvav v te namen, znajoč, da od rešitvi toga pitanja jako jako zavisi napredúvanje naše gimnazije. I nedopústno bi bilo, či bi drugi merodajni činitelje, šterokoli priliko opústili, da se kemprle dosegne te cio, ki je prvi stopajdo popune gimnazije v našoj prestolnici, M. Soboti.

Sobočka gimnazija je bila, je i mora ostati vidno znamenje popune vkúpnosti vse naše Slov. Krajine i zato túdi najbogši po-

rok njene bogše bodočnosti. Vse, ka istinsko ljubi te falaček tlačene zemlje, mora na delo za njo. Pokažimo, da smo zreli sinovje velkoga časa.

NEDELA.

po risalaj 22. Evangelij je spisao sv. Mataj v 22. poglavji od 15. do 21. vrste. Vučenik, znamo, da istino lübiš i v istini včiš pot božo i se ne meniš za nikoga, ar ne gledaš na osebo.

Te reči, izgovrjene od Jezusovj neprijatelov, majo v sebi globoko jedro. Najprle nam kažejo veliko skažljivost Kristusovi nasprotnikov. Na vso moč so ga sovražili, vsešiom iskali prilike, ka bi na njem najšli kaj graje vrednoga, da bi ga potom mogli zatožiti pri višešnjoj oblasti. Túdi zdaj se njemi približajo s sladkim poklonom, pa v svoji srcaj nosijo čarno nakanenje, grdo skažljivost. Reči njihove so lepe, nakanenje je grdo, zvünešnjost je prijazna, odznotra je sama skažljivost.

Pa ešče nekaj vzememo v pamet pri toj priliki. Farizeuše so bili ljudje, ki so verske navuke po literi izvršavali ne po dúhi. Poleg svetoga pisma so ešče meli celo vrsto zmišleni verski navad, s šterimi so delali življenje po veri nezasno. Vsi tej so po Kristusovi rečaj, bili pobeljeni grobi, šteri so odzvína lepi, odznotra pa grdi. Vse versko življenje njim je bilo spunjavanje zvünešnji navad, na znotrašnjo prenovitev po veri pa so nikaj ne dali. — Herodiansci so bili ravno nasprotnoga verskoga mišljenja. Sv. pismo i bože zapovidi so držali, samo po svoje so je razlagali. V posmrtao življenje neso vervali, njihova živlenska modrost je bila: Vzivatí na tom sveti. Vendar pa so se oboji nasprotniki Kristusovi, ka so šli Jezusa skušavat, združili med sebov. Zakaj? Zato, ar je oboje vodilo sovražtvo do njega. Tak se godi túdi dnes den. Najhüjši nasprotniki, kda se ide proti Kristusj ali proti njegovoj sv. Matericerkvi, so med sebov edini. Razumljivo. Oboje najmre vodi isti dúh, dúh Satanov, ki vse svoje armade združí, kda trbej iti proti Kristusí.

Pa čüdivito, túdi tej morajo priznati, da Kristus vči pot božo i ne gleda na osebo. I ka naj bo vekša dužnost vsakoga katoličana, či ne to, da svojega Zveličitela v tej jakostaj nasledúje. Što šče v istini pot božo hoditi, te nesme gledati na osebe, posebno ne, ka bodo drugi na to pravili. Naj pravijo drugi, ka ščejo, naša dužnost je, da odkritosrečno spunjavlemo verske zapovedi. Ali naj za to po veri živemo, da nas bodo drugi gledali, ali naj zato po veri živemo, da bi nas ljudje hvalili? Vse to je ne vredno našega življenja po veri. »Ti pa, kda moliš, idi v svojo hišo i zapri dveri i moli svojega Očo skrivoma; i tvoj Oča, ki vidi na skrivnom, ti povrne.« (Mat. 6, 6.)

Pismo od naših bratov v Ameriki.

Spoštüvano uredništvo!

Včera sam sprijao celi letnik „Novin“ in »Marijinoga lista«. Že dolgo časa sam želeo dablati te lepi in ne samo za prekmurske Slovence, nego za vso Slovenijo važen list.

Kakti panonski Slovenec sam se že v moji dijaški letaj zanimao za razmere prekmurski dijakov. Stoletja ste bili ločeni od nas Slovencev, pa vseedno ste prestali srečno, da vas neso odvrnoli od slovenstva i ste ostali verni sv. veri krščanskoj i svojoj slovenskoj materi. Vera Kristusova i mili materni jezik sta zvezdi vodnici, šterivi sta prinesle zlato zarjo novoga dneva, novoga vüpanja pa tüdi novi bojov. „Što si sam pomagaja, toga tüdi Bog pomore“ tak je tüdi z vami, ljübi prekmurski narod!

Tü v Springfieldi, kde sam jes vojni kurat v amerikanjskoj armadi i zednim slovenski plebanoš, nemamo niednoga prekmurskoga Slovenca, ka mi je jako žao. V dotiko sam prišeo z vašim ljudstvom v Čikagi že leta 1922. pri zlovesnom blagoslavljanjü zastave društva sv. Ivana Krstítela. Letos pa sam bio posebno srečen, kda mi je med euharističnim kongresom prekmurski pevski zbor tak lepo i genlivo popevao pri sv. meši, da se mi je vidilo, kak da bi doma bio pri Sv. Ani v ljubleni Slovenski gorica.

4. julija sam bio na božoj poti z vašimi ljudmi v Lemonti pri Čikagi, gde smo opravili svojo pobožnost pri Mariji pomagaj i se veselili v Gospodi.

Med kongresom i v Lemonti sam meo tüdi priliko se spoznati z rojakom, veleč. g. Jožefom Horvat iz Črensovec. Prišli so obiskati svoje rojake i prijatele.

Ne bom Vas, dragi bralci, zadržavao z dugim dopisom. Na konci

želem ešče samo to dodati: Kristus gospod, naš euharistični Kralj, prosimo Te, zovi k sebi z mogočnim glasom svoje posebne milosti naše mile prekmurske Slovence. Zbiraj posebno deco i mladino toga svojega naroda okoli svoji tabernaklov. Vüžgi gorečo ljübezen do Tebe v njihovi srcaj. Bodi njim ti hrana i moč proti verskim in narodnim nasprotnikom. S svojim neskončanim smilenjom pripelaj nazaj vse blodeče ovčice k svojoj čredi. Bodi svetlost i voditeo voditelom toga dobrog ljudstva, da ga bodo vodili po tebi prijetni potaj v časno i vekivečno srečo. Sveti Ciril i Metod, slovanskiva apostola, podpirajte naše prošnje!

Franc S. Mažir 1. r.

GLASI.

Slovenska Krajina.

— **Priporočamo v molitev.** Vič. g. poslanec J. Klekl so težko betežni i so ji morali pripelati v bolnico. Da nam kemprle ozdravijo, ji priporočamo vsem č. gg. sobratom i drugim dobrim ljudem v molitev.

— **Nagla smrt.** Kmet Jožef v Somi je küpo konja i ga gnao proti domi. Blüzi Zamostja pa se je konj nekaj spreveo i začeo skakati. Pri tom je verta vrgeo pod sebe i njemi na prsa stopo. Nesrečen je dobo žmetne znotrašnje poškodbe i je na drugi den že mro.

— **Smrt širitelice Novin i Marijinoga lista.** Pred kratkim je mr-la po kratkom betegi i visikoj starosti plemenita düša, Gabor Magda z Bednja. Pokojna je z vsov gorečnostjov širila ves čas od začetka pa dozaj naše dobre krščanske liste. Da bi tem ležej širila Novine i Marijin list, se je zdaj na stara leta navčila četeti pa pisati. Pokojna je bila največja sirota v celoj čerensovskoj

fari, pa se vendar nikdar ne potožila. Vsem naročnikom novin jo priporočamo v molitev.

— **Izseljevanje v Uruguaj** (Južna Amerika). Razširili so se razločni glasi, da je prej uruguajska vlada obečala doseljencom-polodelavcom velke olajšave. Naš konzulat v Buenos Airesu je naznalo, da so tej glasi neistinski. — Zato naj se nihče ne da zapelati po takši glasaj, ar bi po svojem prihodi v Uruguaj to britko obžalüvao.

— **Meščanska šola v D. Lendavi ostane.** Prosvetni minister je svojo uredbu, da naj se odpravi meščanska šola v D. Lendavi, nazaj vzeo. Tak pali ostane na dale šola v šteroj je telko sinov našega ljudstva študiralo.

— **Dijaško podporno društvo v Murski Soboti** ima občni zbor v soboto 23. t. m. ob 8 uri zvečer v hotelu Dobray z običajnim dnevnim redom. Po občnom zboru referira gospod direktor o aktualnih vprašanjih soboške gimnazije. Vabljeni so vsi člani in starši dijakov. — Odbor.

— **Ogen v Seli.** V Seli na Gorickom so pri Hari Jožefi süšili len doma na peči. Med tem pa je vertinja na sredi zakürila, ar je štela nekaj pečti. Len se je od vročine na peči vüžgao. Ogen sta gospodar i žena itaki opazila i bežala gasit. Pri gašenju pa sta se tak opekla, da so jiva morali v bolnico odpelati. Najhüjše sta opečeniva po obrazi i po rokaj, kde njima je koža vsa v ednoj rani. Sosidom se je posrečilo zabrantü, da je ogen s hiže ne prišeo, nego v hiži je pa obleč i postelina skoro vsa zgorela.

— **Čüden človik.** To je vsakši, ki si nešče poskrbeli naših srečk. Pa se takši ljudje najdejo. Pravijo: Eh, vej tak nikaj ne zadenem! Ja, što ti je pa to povedao, ka ne zadeneš? Takša loterija kak je ta, je ne nikši „švindela“ nego vse je po zakoni (tör-

vényi) pripravleno. Gda de se vleklo, de oblast poleg pa vsaki drugi tüdi lejko. Vsa sreča je odvisna od toga či maš srečko pa ne samo edno, nego kak največ, Vsaka srečka ma svojo numero, štere druge nemajo, zato pá kelko več srečk telko več gotovosti na srečo: Paščite se po nje ar znajo zmenkati pa de vam grozno žao. Dobite je v vsakšoj občini pri več hižaj.

— **Zgübilo se je na Terezinom senji v M. Sobofo** več penez v lednoj denarnici. Poštenoga najditela prosimo, da je proti nagradi povrne. Što je zgübo, se izve pri vredništvü „Novin.“

— **Tisko na pomota** se nam je v zadnoj šte. vrinola. Na drugoj strani v prvoj koloni, se naj čte „naše sodržavljane.“ Ravnotak v štrtoj koloni namesto 80 jezer 55 jezer plügov.

— **To vam je ženska!** Zgodilo se je pred desetimi dnevi, ka si je edna ženska küpila 100 srečk od naše loterije. Kakti razumna vertinja si je etak računala: Na Martinišče smo düžni davati kak največ moremo, ne samo po dinari. Vküp sam si nadevala 250 din. v te namen. Zdjaj pa vidim, kak bogate dobitke ma loterija pa sam si küpila 100 srečk. S temi dosta več zadenem kak so one koštale. Kajšte zadenem, pridržim za sebe samo tisto, ka de vredno 250 din. ovo vse pa prepustim Martinišči. Tak mam oboji hasek. — Ženske, vertinje, kaj takšega tüdi ve včinte! So premočne vertinje, ki bi lejko telko, druge pa bar 2 ali 3 srečk küpile. Pasčite se!

Država.

— **Prste si je odrezao.** V ednoj vesü više Ljubljane je domači gospodar rezao slamo. Kda se je po nekšem posli za nekaj časa odstrano, je dete porinolo v stroj roko. Rezilo (klinga) njemi je tri prste na rokaj odrezalo.

Romanje v Rim.

— IVAN JERIC. —

Na drugi den zadnjega avgusta je okoli edne vöre po poldnevi bio napovedani odhod z Ljubljane. Do toga časa je trbelo vse potrebno opravitü i pripraviti. Najbole neodložlivi i važen poseo je pa bio, da si dava pri taljanskom konzulati podpisati potni list. Te poseo je prevzeo eden gospod od orlovske Podzveze i nama prineseo podpisane potne liste na železnico. Pri tom obiski moram povedati tüdi to, da vlada v pisarni orlovske Podzveze jako lepi red.

Ravno so se oglasili po ljubljanski cerkvaj opodnešnji zvonovje, kda smo se začeli zbirati na kolodvorü. To vam je bila pisana družba. Bile so gornjske Minke i Janezi, štajerske Micke pa Frančeki, nekaj Hrvatov, največ med njimi iz Dalmacije doma. Iskao sam, či zaglednem kakšega poznanca. Nekaj jih je bilo. Med njim tüdi par sošolcov z gimnazije.

Nekaj pred ednov je med potniki završalo naednok postanejo vsi tiho i se vsaki odkrije. Prihajali so ljubljanski prezvišeni herceg püšpek dr. Ant. Bonavetura Jeglič. Častitljivi starček, šteromi že leta proti osemdesetim tečejo. Vidi se njim, da so dosta že delali, vendar pa so ešče črstvi i krepki. Kelko zmore gorečnost tüdi v tak vi-

sikoj starosti, se vidi s toga, da so par dni pred romanjom prišli z euharističnoga kongresa v Ameriki, kde so več mesecov med svojimi nekdašnjimi verniki opravljali misijone i firmali, pa so vendar bili med nami vsemi po svojoj poti najbolje črstvi. Mene pa ešče veže posebna zahvalnost do nji. Oni so me sprijali po bojni 29 let staroga v svoje zavode v Št. Vidu, kde sam zvršeo gimnazijske študije i se v telovnom i düševnom pogledi rešo posledic štiritletnoga skitanja po strelni jarkaj.

Vöra je edno bila v bližanjoj cerkvi presv. Srca Jezusovoga, kda je vlakovodja dao znamenje za odhod. Vnožina, ki nas je na kolodvor sprevaljala, je zezvala glasen: »Bog živi!« Isti odgovor je prišeo z vlaka, ki je z velikim ropotom zapüsto belo Ljubljano, »Ljubljano dolgo vas«.

Na obrazaj potnikov je bilo četeti nekaj slovesnoga i hrepenenja punoga. Meni je pa bilo pri srci kak te, kda sam šo k prvimi sv. prečiščavanju, ali kda sam po dugi letaj kak novomešnik stopao pred oltar. V mislaj sam preleto vso dugo romarsko pot: Firenco, Rim, sv. Petra, grob sv. Alojzija, sv. Frančišek, asiški siromak, o vi vsi že naprej pozdravljeni! I düša je bila puna hrepenenja, da doživi nekaj velikoga.

V zamišlenosti bi skoro pozabo, da se vozimo mimo ljubljanskoga Ti-

volija, ali kak to Ljubljancan pravi: »Tiboli«. Tak je ime ljubljanskimi parki (ogračkaj), štari je po svojoj lepoti i lepoj legi med prvimi v celoj državi.

Nato so nas sprijali lepi jeličovi logovje med šterimi so se vrstile rodovitne doline s prijaznimi vesničkami. Vlak je vozo vsikdar više i više po rebri bregov, tak da je včasi skoro tesno bilo človeki pri srci, či je gledao v dolino. Na mestaj je celo tak strmno, da so morali pod železnico zozidati podprnje, naj ne zleti vse v küp v grabo. Le edna mala nesreča i do štiristo romarov bi se kotalo v smrt. Reši nas, o Gospod! — Naednok smo napravili velki vanjk po visiki viaduktaj i zvozili na borovniško postajo. Okolica je naravnoč krasna! Z železničnim postajenačelnikom sva že stara znanca, zato sam ga v naglošči pozdravo i že smo se vozili naprej. V Logatci je zadnja postaja v našoj državi, kde so nam cariniki pregledali kofre.

Naskori smo zagledali v logi kameno soho i na daleč o nje taljanskoga vojaka, stražo pri državnoj meji. Nekaj me je zabodnolo v düšo, kda sam zagledao vse to. O sveta tla naši tlačeni bratov! Kalvarija, kde den za dnevom križajo narodne pravice naši sester! Boleča rana našega naroda! Neodrešeni bratje pozdravljeni!

Prva postaja prek meje je Postojna, štari so Taljanje spačili v „Pos-

tumio.“ V bližini železnice zidajo velke kasarne. Je pač tak, gde pravilnost i zadovolnost ne čuva državne meje, jo morajo kasarne.

Na kolodvorü je vlak obsipalo puno uniformirani ljudi. Tü si vido vojake, karabinare, fašiste, carinike, policaje, štari majo čüdna gala obleka i bele rokajice. Edno v küpnost pa majo vsi, najmre, da kričijo kak či bi se svet podirao.

Tü nas je moralo nekaj iz vlaka stopiti, ar so nešterne vagone s taljanskimi zamenjali i nazaj poslali. Med temi sva bila tüdi midva. Dozdaj je bilo ešče prijetno, ar sva sama bila v ednom oddelki, zdaj pa so nas natlačili kak haringe. Poleg toga je tüdi pripekala vročina, da smo se malo da ne skühali. Pa počasi smo se tomi privadili. Potrpežljivost pa je dobra mast.

Pri reviziji potni listov i kofrov so nam Taljanje ešče precü na roko šli i smo ne meli niedne nevole.

Skoron bi pozabo povedati, ka smo opazili že itaki na prvoj postaji pa tüdi na vsej ovi, najmre, da so taljanske postaje jako nesnajžne. Nikdi ne reda, ne rož, pač pa smeti i olüpi od sada.

Postojna ma nekaj znamenitosti pa tüdi kraji, po štari smo se odzdaj vozili majo svojo posebnost, pa to prihodnjü. (Dale.)

Sreča! Naša loterija. Sreča!

Dobitki loterije za Martinišče!

Automobil (motor)
Kola
Biciklin
Singer mašin
Slamozelnica
Radio
Debeli gudek
Dve ovci
Dve vreči mele
Pet debelih gosk
Tele
Kišta fig
Kišta makaronov
Zimski kaput
Preša za jaboka
Preša za grozdje
Pegla
Mašin za repo
Mašin za vlase
Plüg
Poplon
Harmonike
Citre
Polovnjak vina (300)
Pet litrov »Tokajca«
Pet litrov »Jeruzalemčana«
Stenska vöra
Tri žepne srebrne vöre
Pet parov moški štrumpfö
Dva cekra za šolare
Voziček za malo dete
Dve mesingasti pipi za lagev
Tri pütte za olij
Pet kil finih salam
Edna čokoladova torta
Zlata žepna vöra z lancekom
Celi par gvanta za svetek
Pet parov ženskih štrumpfö

Deset brisač
Boks cipele
Fina britva
Fina kosa
Pet kil deteličnoga semena
Lepi ročni kufer
Vsefele pohišstvo
Vsefele posoda za kuhinjo
»Novine« i »M. List« za celo leto
Alfa
Tri metra drv
Lepi dugi bor
Kad za zelje
Vaga za 150 kg.
Lepi hrastov sto
Velko gledalo
Knjiga za čtenje
»Mladika« za leto
»Ave Marija« iz Amerike za celo leto
Snehinski gvant
Škarje za plot i platno
Vože za voz
Žaga i hoblič
Kotel za žganje
Nož za klanje
Več ducatov žlic, vilic i nožov
Molitvene knjige i čisla
Meter črešnjevca (graha)
Novi hrastov omar
Nahrbtnik (ruksak)
Močen roj
Mašin za gerpe (satje)
Mlade cepike
Platno za ponjavo
Perje za blazino
Tamburica
Gosli
Kanta marmelade (lekvar)

Ešče 600 drugih lepih dobitkov bo. Pašcite se!

jao za grlo i jo začeo düšiti. Njena sestra ne bodi nemarna je cigana vdarila po glavi. Nato je že pribežao na pomoč drugi cigan s puškov i je strelo. Krogla pa je šla mimo branitelice svoje sestre i je k smrti ranila cigana, ki se je z deklami trgao. Ciganje so prej mrtvoga hitro na kola vrgli i vsi vküper vujšli.

— **Potres v našoj bližini.** V Marenbergi blüzi Ptuja se je te dneve čüto močen potres. Kvara je drugoga ne bilo, kak na ednoj hiži so se spotrle šajbe.

— **Smrt z bombov.** V Čarnoj gor i so meli vojaki pri Podgornici svoje navadne vaje. Eden podčastnik je je držao v rokaj bombo i jo nekaj sükao. Naednok se je v roki vüžgala i ga tak ranila, da so ga morali itaki na smrt ranjenoga pelati v bolnico.

— **Trikrat ogen v ednoj vesi.** V Predosljaj više od Ljubljene je od polnoči pa do zajtra trikrat gorelo. Očivesno je, da je ogen zažigala roka nekšega hüdodelca.

— **Gospodarska razstava** se je vršila, v Kat. domi v Ljutomeri minočo nedelo i pondelek. Pomagale so pri razstavi: Vinska zadruga, Kmetijska in Sadjarska podružnica. Razstavo je otvorio namestnik vel župana i višji vinarski nadzornik g. Puklavac, ki je vinorejcom povedao vnogokaj hasnovitoga. Nato je govorio prof. na vinarski i sadjarski šoli v Mariboru g. Jos. Priol od sadjereje i ravnok strokovnjak g. Miloš Levstik iz Celja. Velka dvorana je bila nabito puna i vsi so poslušali predavanja z najvejšov pazljivostjov. Na kmetijs-

kom oddelki je zbüdila veliko začüdenje razstava semenogojne postaje iz Beltinec, štera je mela lepo semenje i strmene vlati. — V pondelek je meo g. prof. Puhar z Ljubljane predavanje za mladino od brezalkoholnoga gibanja s skioptičnimi slikami. Deca so vidili očivesno, kak škodlivi je alkohol za düšo i telo. Večer pa je bilo predavanje za odrasčene. Vnogi je skleno, da bo odzdaj bole mertüčljivo živo, za dobrobiti družine i domovine. Hvala razstavljalnomi odbori za lepo i hasnovito razstavo.

Za kratek čas.

Gospodar hiže pridek arendaši (najemniki) pa pravi: »Čüjte prijateo, od prvoga oktobra je dragše stanovanje. 100 dinarov mi morete na mesec več dati.«

»Lejko je to praviti«, si je mislo arendaš, »ali žmetno je včiniti.« »Pri našoj hiži vsaki krajcar ma svoje mesto, nemorem več plačati. Rajši se vöselim, ali več ne plačam.«

»Dobro, či nemrete, stanovanje dobi on, šteri mi več plača«, stem je odišeo vert i včasi obeso na dveri (kak je to že šega po varašaj) tablico, da je prej v njegovoj hiži edno prazno stanovanje.

Komaj namesti tablo, že začnejo prihajati lüdje, šteri bi radi imeli stanovanje. Arendaš pa je vsakoga počakao.

»Zakaj pa idete iz hiže? so pitali vsi arendaša.

»Za volo stenic!«

Po petdeset lüdi je prišlo spita-

pravo, da za volo stenic more iti iz sobe. Ništernim je celo od toga tüdi pripovidavao, kak strašno lačne so stenicice v toj hiži. »Liter človeče krvi je tem stenicam telko«, je pravo najemnik — »kak v pekeo eden židov...«

Gospodari je nikak ne šlo v glavo, da zakaj ne dobi on novoga arendaša. Zato pa, ne da bi stanovanje ostalo prazno, on pa brezi najemnine, se je začno pogajati s svojim najemnikom. Pravo je: »Dam vam stanovanje za dozdašnja ceno.«

Arendaš se je samo smejao: »Kak pravite gospod?« Za dozdašnja ceno naj ostanem med vašimi stenicami? Či mi popüstitite 50 dinarov, tüdi te samo iz prijateljstva, ali inači nikdar.«

In resan, tak sta se pogodila, da plača od prvoga oktobra 50 dinarov-menjel!

* * *

Kosmati Galicijanar šče skočiti na vlak. Cotav i je zamazani je, more biti je te vido zadnjokrat vodo, kda se je pred zdavanjom mujavao. Joj, ali vlak se že gible i on se nemre odločiti v šteri voz bi so spravo. V zadnji minuti zgrabi poprimeč pri stubaj salonskoga voza, kakšega pripravijo za resan velke gospode i hajd gor! Prime za klüko, da bi se spravo pod varno streho, ali komaj odpre, že pred njega stopi sprevodnik.

»Ka bi pa rad Galicijanar?« ga pita čemerno.

»Nhü, khaj bi rad, pelati se ščem.«

»Kama.«

»Khama the vlak phela.«

»Pa ravno v tom vozi? Ne vidiš de je to voz ne za navadne lüdi? To je salonski voz za gospoda prvoga ministra!«

Na to je odgovoro cotavi Galicijanar:

»Nhü odkhec pa vi znate, da sem ne jaz thisti prvi mhinister?«

Domača politika.

Nova vlada s starimi ministri. V političnom življenji so se dogodki precu hitro spreminjavali. V zadnji dnevaj je vlada odstopila. Zrok, kak pravijo, je bio Radič s svojim naopačnim govorenjom pred čehoslovaškimi gosti v Zagrebi. Vladi je bilo to govorenje jako neprijetno, zato je podala ostavitev vlade. Prle pa kak je krao sprijao odstop, so se radičevci i radikali znova pogodili. Tak je ostalo po vngom pogajanji i pogučavanji vse pri starom. — Zbornica je mela nekaj sej, na šteri pa so ne sklenoli nikaj posebnoga.

Pašič, voditeo radikalov se je povrno nazaj v Belgrad. Vnogi čakajo od njegovoga prihoda različne spremembe, pred vsem pa, da pride v radikalnom klubu do vekšega zedinjenja.

Svetovna politika.

Nemška Avstrija. Kak je že to v jesen navada, je tüdi tu prvejša vlada odstopila. Zdaj pa je pooblaščeni, da postavi novo vlado dr. Seipel, ki je že bio na tom mesti i je te z velkov modrostjov vredno gospodarstvo svoje države. Zdaj je tüdi na dnevnom redi več važni pitanj, štera čakajo na prilično roko Seipla, da je reši.

Madjarsko. Po obsodbi tisti ki so delali fališne peneze, je vlada odstopila. Novo vlado je pali postavio prvejšnji ministerski predsednik Bethlen. Tak de tüdi tu šlo vse po starom.

GOSPODARSTVO.

Dve velkivi pitanji stojita pred nami v polodolskom pogledi. Prvo je, kak bi se dalo že preveč razmerjene njive telko vküper spraviti, da nebi sami mejašje bili i same razgonje, drugo pa, kak bi se dala oddaljenost med polodolavcovim stanüvanjom i med njegovimi njivami skrčiti, da njemi ne bi trbelo tak daleč na njivo hoditi i voziti. Oboje je za hasnovito polodolstvo velkoga pomena.

Da so preveč razfalatane njive za rodovitnost menje vredne kak či je na istoj velikosti samo edna njiva, nas vči vsakdenešnja sküšnja. Prvič prepogosti mejašje, ki se navadno slabo splačüjejo, ar na vnogi samo ščetalje raste. Drugič pa tiste vnoge razgonje kre mejašov. Da razgonje, či so pregoste, škodijo polodolavci, vidimo s toga, da so ljudje opüstili orati na ogone, ar je v vnogi razgonjaj dosta menje zraslo. Kak tüdi ne. V razgonji je navadno mrtva zemlja, štero nemremo popunoma zagnoti kakšteč vlačimo. Čisto mirno lejko povemo, da či bi tisti, ki majo od tri metrov vozkešje njive, svoje njive z drugimi zamenjali, tak da bi si v ednom mestu spravili vküper vekšo njivo, bi na istoj velikosti njive pridelali za edno desetino več kak na dozdašnji razfalatani njivica.

Velka nesreča za našega polodolavca je tüdi to, da ma predaleč njive. Pole, štero je na priliko do tri kilometre daleč od doma svojega gospodarja, da ednok telko dela kak pole. štero je bliži pri hiži. Na bližanjo njivo bi trikrat v tistom časi odpelao, dokeč na delešnje samo ednok. Zgodi se tüdi večkrat, da ma polodolavca nekelko časa. Na dalešnje njivo nemre iti, ar je predaleč, či bi pa bliži bila, bi nekelko pali lejko opravo v tistom časi. Najvekšega pomena pa so bližanje njive za časa spravljanja pridelkov. Kelkokrat dežč vujde v seno ali snopje samo zato, ar je njiva ali travnik predaleč od doma. Kratko, naš polodolavec bi z dosta menšim trüdom obdelavao svoje njive, či bi te bliže doma meo.

To sta dve važnivi pitanji v našem gospodarskom pogledi. Dve pitanji, šterivi prosita povoljnoga odgovora. Škoda, da je to pitanje že ne bole dozorelo, da bi se zdaj, kda delajo nove grüntnice, tüdi na to mislilo, kak njive vküper spravlati i pri tej vekši njivaj postavlati hiže. Očivesno je, da je ešče za to ne prišeo čas, ar to potrebüje vnogo razmišlanja i študija. Ali se najde kda človek, ki bi se tomi pitanji posveto i naše ljudi osvedočo, da je to njegova prevelka potreba. — Edno pa že moramo zdaj povedati — ne delite si pri talanji herbije, njiv nego, či je le mogoče, se med sebov poravnajte, da bo meo eden edno njivo drugi pa drugo. Či je štera njiva kaj vekša, raj s penezi zednačiti razložek samo njive ne deliti.

Pri tom deli ma država velko nalogo, da vsakše takše prizadevanje podpira. Podpira s tem, da pri talanji, či njive vküper ostanejo, herbajše plačajo menje desetoga peneza, da pri izmenjavanji i prenosi njiv nede prosila nikaj desetoga peneza i nikši drugi plačil, nego da brezplač-

no merara i po možnosti ešče inači podpira. Dužnost narodni poslancov je, da v tom pogledi zasnovajo i napravijo primerne zakone.

Cene:

Zrnje: 100 kg. (metercent) pšenice 260 Din., žita 180 Din., ova 150 Din., kukarica 180 Din., ječmena 190 Din., hajdine 200 Din., prosa 215 Din., Živina: Govenska v Ljubljani kg. 7-50—8 Din., teoci 9—10 Din., svinje 12—13 Din. Krma: Sena 60—70 Din., slame 40—60 Din. metercent.

Borza:

1 Dolar 56 Din 50 par, Schiling 7 D. 96 p. Čehoslovaška krona 1 D. 67 p., Nemška zlata marka 13 D. 40 p., Francoski frank 1 D. 50 p., Švicarski frank 10 D. 92 Taljanska lira 2-10 D.

Mali oglasi.

KROJAČI in ŠIVILJE!

Kroje (muštre) po najnovjši modu in po poljubnih slikah izdeluje in razpošilja za dame, gospode in otroke KNAFELJ ALOJZIJ strokovni učitelj za krojaštvo Ljubljana, Križevniška ulica 2.

Pintarske pomočnike

sprejme pri prosti hrani stanovanju in perilu FRANC REPIČ, sodarski mojster v Ljubljani, Klosejska ulica 18.

Naročnina ino oglasi se sprejemajo za „Novine“ pri

I. HAHN
trgovina s papirjem, s pisarniškami in šolskimi potrebščinami. Prekmurska tiskarna v Murški Soboti.

ERDOŠI
BARNABAŠ
trgovci z papirrom igračami v Murški Soboti št. 180. poleg rim. kath. cerkvi ino pošte.

Samostalno podporno društvo „SVETI KRIŽ“ v Chicagi Ill.

je jako dobro za prekmurske Slovence i Slovenke. V društvo se sprejmejo moški od 16. do 50., ženske pa od 16. do 45. leta. Vstopnina eden dolar pri sprejemi v društvo, mesečna plačila za društvo eden dolar. Za to plačilo dobi vsaka kotriga ob priliki betega vsaki den eden dolar podpore, za smrtnino pa 500 dolarov. Kotrig ma 215, gotovščine 8000 dol. Seje se vršijo vsako drugo nedelo v meseci popoldne ob treh na No 1802 S. Racine Ave.

Odborniki so: predsed.: Štefan Ros, prodpreds.: Ignac Krapec, nadzorni preds.: Martin Kelenc tajnik: Štefan Hozjan, podtajnik: Martin Horvat, blagajnik: Štefan Jakšič, paziteo beteznih: Mihael Gjorek, računovoditelja: Matjaš Gruškovnjak i Jožef Čurič, paziteo društva: Štefan Vučko, vratar: Ivan Černjavič.

KMETJE! TIŠLARJE!

PAZITE!

Komi trbej glažovino, naj ne zamüdi prilike, nego prle kak si küpiti glažovino i druge reči ite v trgovino ŽERDIN MARTINA v Žižke, tam najfalej dobite glažovino po vsakoj meri i tüdi druge reči štere vsaki den potrebüjete. Probatje pa te vidili!

Prekmursko kat. podporno društvo sv. Ivana Krstitela

št. 13. spadajoče pod družbo sv. Drüžino. Društvo je ustanovljeno 15 septembra 1920. I. in je najbolše za Prekmurske Slovence in Slovenke v Chicagi. Zavarüje se lahko od 250 do 500 dolarov. Moški in ženske od 16. pa do 55 leta. Deca od 1. leta do 16. Deca plačüjejo vsi po ednoj ceni 15 centov na en mesec, a stareši pa po svojoj starosti, či se mladi da notri menje, či stareši več. Seja je vsakšo 4. nedelo v meseci ob 2 vöri popoldne v Cerkvenoj dvorani sv. Štefana, Lincoln, št. po 22. Pl. V slučaju poškodbe član ali članica dobijo za 6 važnejših operacij 75 dol. za zgübo ednoga oka 100 dol. za 2 oke 250 dol. tak ravno za roko ali nogo či je več nej za delo. Za 4 prste na roki ali na nogi 50 doll. Odborniki so: predsednik Andrej Glavač, 1844. W. 22. Pl. podpredsednik Martin Gabor, tajnik Štefan Fojš 1929 W. 22 Pl. blagajnik Ivan Denša 2730 Arthington št., zapisnikar Matjaš Hajdinjak, nadzorniki: John Horvat, Mihal Haklin, Frank Jörkiš, društveni voditeo Janoš Hren, vratar Št. Majcen

Krlevski notar KRIŽAN FERDO

v Murški Soboti daje vljudno na znanje, da s svojo notarsko kancelarijo iz občinske hiše preseli s 15 oktobrom t. l. V novo hišo gosp. Peterka poleg sodnije (železni dvor).

Pri

JOŽEFU FENOS,

mizarskem mojstru na CANKOVI se dobijo fino izdelane škrinje vsake velikosti, kak ljudi vse pripadajoče potrebčine po najsolidnejšoj ceni.

MLADI DETIČ

išče službo pri TAPECIRARI i pri lakiranji kočij. Naslov se zvedi v Upravništvu NOVIN v ČRENSOVCI.

Vljudno naznanjam vsem p. n. interesentom, da imam v zalogi

šolske tiskovine in knjige

za gimaazijo in vse osnovne šole v Prekmurju. — Gg. profesorjem, učiteljem in trgovcem s knjigami priznavam 10%-ni popust pri večjem naročilu.

Priporočam se

I. HAHN

trgovina s papirjem in knjigami v MURSKI SOBOTI.

Vsakši, šteri žele potüvati v Južno Ameriko, Argentinijo, Brazilijo, Uruguay ali Australijo, kak tüdi v vse prekomorske druga dežele, naj se blagovoli zglati za informacije pri podzastopstvi parobrodskoga društva

„LLOYD SABAUDO“

v DOL. LENDAVI na glavnoj vulici št. 57. bliži srezkoga poglavarstva. Društvo ima 10 nad dvajstilitonskih ekspresnih hajovov in se lejko potüje vsakši mesec dva do trikrat. Informacije in fotografije se dobijo v kancelariji podzastopstva brezplačno. Za mursko-sobočki okraj se dobijo informacije kak tüdi potrebne listine za dokumente pri gospodu DITTRICHU v Murški Soboti.

Vožnja in strošek od Zagreba do Južne Amerike košta 19 in pol angleških funtof t. j. po dnešnoj valuti 5200 Din. Potüje se najduže 15 dni. Za dober strošek in postrežbo je garantirano.

KMEČKA POSOJILNICA

v MURSKI SOBOTI

r. z. z n. z. uradüje vsako nedelo.

Obrestüje hranilne vloge po 8%. Kmečki penezi naj se vložijo v kmečko posojilnico naj slüžijo kmečkomi lüdstvi.